

Pärnu Päewaleht

TOIMETUS: Kuninga 32, tel. 2-39 TALITUS o.-ä. Lõdu rmtk. Rääti 40, tel 173, Kõnetunnid k. 11—12 ja 4—5. Address: „Pärnu Päewaleht“ Pärnus.
Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 s., tekstis 12 s. m/m.

Tellimishinnad:	
1 kuu postiga	1,50 kr.
postiga	1,35 „
3 kuud postiga	4,20 „
postiga	3,80 „
6 kuud postiga	8,20 „
postiga	7,20 „
12 kuud postiga	16,40 „
postiga	14,40 „

Nr. 148.

Esmaspäewal, 1. juulil 1929 a.

III aastakäik.

Prof. Adamsoni matus.

Sündis elle suure rahwahuiga osawõttei.

Sooji järelelõpete lahkuuud kunstnikule.

Elle fängitati Pärnus maamulda prof. Amandus Adamson, kes mõõdunud nädalal südamerabanduse furi. Matmine sündis Pärnu kadunu enda sootvil.

Matmistseremoniist, mis algas kell 1/22 raadteejaamast, wõttis osa suur hulk rahwast, näidates seega wiimast austust lugupeetud professorile.

Kiristu kadunuga saatsid peale ta abikaasa ja laste haridusministri abi Mikkel Saar, Paldiski linna, üliõpilasühing „Põhjala“, kunstikool „Pallase“, kunstnikkude liidu ja lestühingu, E. Koidula ausambatoimkonna, Pärnu linna, kaitsewäe ja ja teiste esindajad, kes kõik olid toonud kaasa ka pärja lahkunud waimufangelasele.

Kalmul, wabadussõjas langenute mälestusamba kõrval, kuhu asetati lugupeetud kunstniku pörm, pidas matusteniistuse A. Grünberg, kelle järele leinarongi saatjad andsi kaasa Eesti suurima kujuri pörmule oma soojad ning südamlitid järelelõpeted, mis ei tahtnudki lõpeda. Pärnu tegelased andsid aga ühtlasi ka lubaduse püstitada auhammas sellele, kes Eesti annud nii palju ning wäärtuslikku ja — pole kahelust, et lubadus, mis tuli hingeist, jääks waid tühjaks lubauselks.

Eesti rahwas ei unusta oma suurt poegi. Ei unusta oma tänuwõlga nende wastu, kes on annud oma õilsama.

Oigu see teadmine lohutuseks mursetumurtud omakelile.

Suwipidustuste 1. töökoosolek.

algas laupäewal, kell 10 hom. peegl. gümnaasiumis. Esimesena refereeris üliõpil. Elmar Tõnisson teemil „Mitu wäärtustatse ja ühis-konna wäärtusnõue.“ Suuremale hulga oli referaat õige kõwaks pähklaks, kuna töö olirohkem mõeldud aladeemilisele jeltsekkonnale.

Õpil. R. Kuus ja üliõpil. W. Olup rääkisid noorsoo harrastustist ja noorsooliikumise seisukorraldust tänapäewal. R. Kuus pööras rõhkem tähelepanu noorsoo harrastustile, kuna W. Olup ühiskondlikult waatas noorsoo liikumise seisukorda. Konstateeriti tänapäewal noorsooliikumises halbu harrastust ja waimlist tardedumist. Leiti, et tänapäewa noorwähe tähelepanu pööras enefe waimlile arendamisele, ka ei nähtud häämeelega wanade liig suurt hoolendamist noorsoo liikumise eest, sest noored tahawad wabalt tegutseda, ilma mingi surwetä wanemate isikute poolt.

Konstateeriti ka lohutawamaid,

elustawamaid momente tänapäewa noorsooliikumises. Nimelt floutitde ja noorseppade ühinemine, kristlikude noorteühingute tegewuse elustumine jne. annab ka optimistlikke muljeid.

Üliõp. A. Kung ja mag. A. Elango rääkisid noorpõlwe ülesandest ühiskondlikult — kultuurilises elus. Parutati noorte ja wanade wahelorda ja leiti, et noortes awalduw protesti waim on loomulik noorsoo enefeawaldu. Leiti, et tänapäewa noorsugu läbistab mingi káristetawuse tunne, sest tänapäewa noorsugu on wõrsunud segaseist ajust ja läbielatud palju erilist aegu. Rohkesti materdada sai korporantism.

Läbiarastimised olid ülielatud. Nad kujunesid tihti jõulatuimiseks noorte ja wanade wahel, kuna nende waated wäga lahku läksid. Lõpuks leiti siiski ühine tee ja rahuldatus lahustid koosolekult nii noored kui wanad, wõttes kaasa töökoosolekult ülitwamad muljed.

Rootslased, rootslased...

Laewastiku saabudes.

Wiisidid ja wastumissiidid. Pinnawalitsuse mannetus wastumõdul. Preilikesed kui. . . Enam enefetunnet ja vähem enefealandust. Laewu waatamas. Jalgpall. Tantsing. Lahkumine.

Warsti selle järele, kui Pärnut külastawad rootsi wesihaadid teras-hilglased wõinult wajuatid enda küljed wastu ka äärt, astus lipulaewale Pärnu garnisoniüleml kolonel Parto, et teha wiisidid külalistele ühtlasi anda edasi järgmise terwituse:

„Wäga lugupeetud kommodor!“

Terwitati teid Pärnu sõdmise puhul Pärnu garnisoni nimel ja olen õnnelik, et mulle alluwa garnison on auosaliselt saanud enda kerkel külastena näha Rootsi kuninglikku laewastikut.

See on esimene kord, kus meie rahwa ajalooline sõber ja naaber külastab oma sõjalaewadega Pärnut juba wabas ja iseseiswas Eestis.

Pärnu garnisoni nimel ütlen südamlil „Tere tulemast“ kõigile Pärnut külastatawatele kuningliku Rootsi laewastiku härradele ohwitseridele ja meeskonnale.

Omalt poolt pattus komandör Klaas Iweli ja — tänades soojade sõnade eest, andis wiisidõrde üle rootsi kuningliku laewastiku terwituseid Pärnu „laewastikule“, meie meriwäele ja Pärnu linnale, awalda- wades ka headmeelt selle üle, et ta wõib wiibida Eesti waneimas ning launeimas linnas.

Warsti peale laewastiku päralt sõdmise walgus ka laewastiku meeskond maale.

Järgmine päew, s. o. laup. 29. juuni, oli wiisidide ja banfettide päew.

Nimelt, tegi rootsi laewastiku komandör wiisidid linna peale ja maawalitsuse esimehele, kes omalt poolt samaga wastasid.

Kell 2 lõunal oli korraldatud Pärnu garn. ohwit. kasiinos lõuna külalistele auks.

Õhtul korraldas linnawalitsus kuukskasiinos eine rootsi ohwitserkonnale ja kutsutud külalistele.

Halb oli sellejuures see, et korraldajad omas mannetuses määgisid külalised fassa fetskonna kätte, kes siis representeerisid Pärnut.

Teine wäärtsam, ja wahesiti haawaw Pärnu naisperele, oli kahlesmata rannasaalis tantsuõhtu korraldamine, kuhu meelitati preilikesi priipääse wõimaldamisega. Nagu erateel kuuleme, olewat seal juures tarwitatud meetodit, et sisse lastaks waid „sleada näolapilesega lapsi“.

Jgatahes nõuab etikett külaliste

Odawad ja maitsewad liha- ja taimetoidud

kodused lõunad

Saadawal kella 1—5 kohal ja wäljawiimiseks.

Poska t. 2. Inst. **E. Siid.**

wastu wiisakust, ent ometi ei tohita minna selle juures enefealanduseni.

Olgugi, et oleme küll wäike, kuid siiski aus ja töökas rahwas, kes wõjab sõpru, ent mitte sellase hinna eest. Kuigi rootsi külalistele wõhest kasutustid „sädrast“ lahust, jätab see meist neisre halwa mulje. Selaste wõstetega ainult naeruwärstame ning alandame end külal. ste silmis. Pärnu publikule pääs sõjalaewadele oli wõimaldatud kahel päewal ja leidus õige õhtralt neid, kes tahtsid oma filmaga näha rootsi teras-hilglasi.

Rootslaste siinwiibimise kasutustid ära ka meie spordiringkonnad, kes korraldasid faks jalgpalliwõistlust.

Mäng „Terwisega“ esimesel päewal lõppes 2:1 „Terwisega“ eduks. Eile wõistlesid Pärnu — Rootsi. Wõitis wiimane 5:4 wastu. Eile õhtu oli tantsupidu laewal, kust wõitis osa rohkesti naisperet.

Täna kell 10 hom. lahkus laewastik Pärnust. Enne lahkumist teeb laewastiku juht weel lahkumisiwiisidid.

Täpsem kell maailmas on

ZENITH

Lühikesi uudiseid.

Karshusjumalateenistus.

Laupäewa õhtul kell 9 korraldas Eesti Kristlik Karshusliit Elisabeti kirikus piduliku karshus-jumalateenistuse. Jumalateenistuse hääls kordaminekus olid kaasaaidanud Elisabeti kiriku õpetajad, kes ka ise jumalateenistustestegelikult osawõtsid.

Jutluse pidas prof. S. Rahamägi, kes hiljem ka teatawaks tegi wiimase kirikupäewa osfused, mis teelawad alkohoolsete jookide tarwitamise kirikule alluwaaks hoonelks.

Terwitust ütles Soome ristirahwa nimel Eesti kristlikule karshusile Wiiburi õpetaja, kelle kõne tõlgiti Eesti keelde. Jumalateenistust kaunistas koguduse laulukoor ja wiulidools ettelanded. Ojastõtt oli jumalateenistustest wäga elaw. Jumalateenistus jättis kõigiti ülewa mulje.

Noorte kunstõhtu.

Eile oli Endlas noorte kunstõhtu. Puwitaw laewa oli meelitanud kofu suure hulga publikut, peaaesjalikult noori. Ettekandeid jälgiti suure hulgiga ja need jätsid unustamatu mulje noorte wõimistest.

Juubelikongressi awati.

Awakõne pidas prof. P. Põld.

Laupäewal awati Pärnus Eesti karshusliikumise 40 aastase teistwuse juubelikongress. Awamisaktus leidis aset Endlas, kell 5 p. l. Määratud ajaks oli saali kogunud suur hulk karshusjõhru ja karshusliikumise eestwedaajaid. Külalisk oli ilmunud lähedalt ja laugelst.

Juubelikongressi awakõne pidas prof. P. Põld, kelle kõnele järgnewad terwitused ja kongressi juhatusel sekretariaadi walimine.

Lähema ülewaaatega Eesti karshusliikumise eesimes mag. W. Ernits. Kõneleja märkis ära neid saakutusi, mis 40 aastat teinud karshusliikumine meile annud.

W. Ernitsa ülewaaatele järgnes kõne, ning muusikat ja laulu.

Klaafid puruks.

Jäesjeha tän. elaw D. Tropsen on awaldanud politseile, et tema ema haual alewi furnuajal on puruks lõõdnud lillede klaafid.

Kahklased „põhigiristad.“

Toris on politsei poolt ärawõdetud kellegi Jaan Kaba käest nooda lina ja üks ka kalla mutt. Almetiõtmind üfswat isikut selle käest need warastatud.

Ega politseiaututus pole kõrts kus wõib larmistseba.

Wäike-Kuke tän. nr. 5 elutsew Ed. Ewertson on wõetud wastutusele politseiaututuses joobnud olekus larmistamise ja rahurikkumise pärast.

Roondamine ja laiendamine.

Wana-Wändra wallawaalikogudomal koosolekul 17. juunil tegi otsufusel Pärnase algkooli juurde awada weel 6 klasi mille tarwis üürida ruum.

Samal koosolekul osustati Kadaka algkooli 2 klasi sulgeda, kus kõigest faks õpilast. Samuti otsustati lahki registreerida üks õpetaja kes oli kohale määratud aga mitte walitud.

Ebadiglane mõõdupuu.

Toimetusele on tulnud kaebusi selle üle, et Kõitse alt ülewedaaja ei tarwitawat mõõdupuud. Miti juhtunud neil päewil, et faks hiljem ülewõlita soomijast naist pole ülewõlita soidutatud rttelkändel, et paat olewat lufus, kuna samal ajal kabele harrasmehele paat lufus ei olnud. Kuigi harrasmehehed jõduwamad paremini tajuda ülewõlita soidutamise waima, ei tuleks sellel, kes linnalt enda kätte saanud teatawad kohustised ilfagi lahki mõõdupuud tarwitada. Eoodame, et edaspidi murinad selles suhtes laowad.

Ed. Wirgo Pärnu juuitama.

Nagu Eesti saadik Lätis Ed. Wirgo kohalikule supelinspektorile teatab, lauwatseb ta sõita Pärnusse juuitama juulikuul algul.

Nad täidavad rahwa soowi.

Tagavaraväelaste kordamisõppused hoos.

Pärnus on õppustel üle 100 tagavaraväelase.

Praegu on täies hoos üle riigi tagavaraväelaste kordamisõppused, mis Wabariigi Walitsuse poolt 24. aprillil f. a. tehtud otsuse põhjal 15. juunil f. a. algasid.

Kordamisõppused lõpetavad 15. juulil f. a. keses seega üks kuu. Õppusel on kõik riigiteenistusteks kõlbulikud tagavaraväe kapralid, allohvitserid ja wälweelid, kes sündinud 1899, 1900 ja 1901 aastal.

Pärnus on kordamisõppustel olejaid üle 100, neist üle 30 mehe Saaremaalt.

Kordamisõppustel olejad on jaotatud 2 kompaniisse ja nad asuvad 6. pat. 3. kompanis Mere tän. ja 9 pat. 1. komp. Karja tän. Kompaniülemaeteks on kapten Jürgenson ja leitnant Meibaum, kuna kaadriks

kohalikkude pataljonide allohvitserid ja wälweelid.

Enamus umbes 80—90% kordamisõppustel oliaist on auastmes kapralid ja maakonnast pärit. Õppusel oliaitel on wäljaantud riigi warustus, riided, kuna jalandud on igal omad. Oma saabaste tarvitamise eest maksakse 6 krooni kulutamise raha kuus.

Kordamisõppustel wõetakse läbi kõik sundajateenistuses ettenähtud õppeained. Kuna üks kuu kõike ainet kordamiseks 1 iga lühike, on meestel igapäew lõwa õppus ehk sõduri keeles „sõit sees“.

Hommiikul kell 5 „lühikese“ mehed maast lahti, algab rüetumine, wõõrite tegemine, pesemine; kell 6 ülevaatus ja hommikeine. Kella 7—11

õppused, järgneb lõunapöök, puhkeaj ja õppused kella 2—5, siis õhtupöök ja kell 8,45m. õht. kogutakse kasarmuüle ülesõuduseks ja hünni laulmiseks. Pääle selle 1/2 tundi lauluharjutust, millele järgneb puhkeaj kella 10 õht. alates.

Jutledes kordamisõppustel olejatega kuulub tihti ütlust: „see wä pael oleks wõinud ajateenistuses iffa teenimata jääda“ — „nüüd poleks tarwis olnud siin drilli lüüa.“ Ja peab ütleva, need tagavaraväelaste kordamisõppused, olgugi, et nad waid 1 kuu kestawad, jätawad iga õppustest osatõija, eriti aga perekonnaga inimese elusse, teatava tühja koha, lüües igapäewase elu roopast wälja.

Üldiselt aga peab tähendama, et kui juba kord õppustel ollakse, siis wõetakse neist osa täie huwi ja innuga.

Kuid igale kordamisõppustel olejale jäägu see teadmine, et nad täi-

dawad rahwa soowi ja oma kohust isamaa wastu. Wärskendaga need kordamisõppused osatõijate kapralite ja allohvitserite, kui wähemate wäeosa allüksuste juhtide teadmisi, et neid tarwiduse korral isamaa kasuks edukalt tarwitada.

Wakadeemilise helikunstnikkude kwarteti kontsert.

Neljapäeval, 4. juulil f. a. esineb Endlas kontserdiga kwartett koosseisus prof. R. Bööde, H. Schük, R. Mül ja H. Laan.

On tänuväärne ja haruldane juhus kuulata hääd kwartetti tuntud kunstnikkudest, eesotsas lugupeetud cello wirtuoosi prof. R. Bööde'ga.

Pääsetähed on eelmüügil H. Laane trükklojas.

Wastutaw toimetaja Ed. Rull.

Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastus Ühisus.

CAPITOL 1., 2. ja 3. juulil 1929 a. CAPITOL

Täna! hooaja suurim, haruldase suurfilmi esietendus. Maailma suurteos.

Suur rahwaste lahing.

Kütkestaw kunstiline draama 12 aktis patriotismist, waprusest, wõitlusest ja eneseohwerdamisest.

Kuidas igaüks peab armastama isamaad ja temale end ohwerdama. Patriotism. Wõit! Ent emad, kes waikides kandsid oma rasket risti. Lahing Marn'el all, mis otsustas Pariisi saatuse, kaewikutesse maetud inimesed, kes pidid wõitlema nälga. — Haruldane enneolemata lawastus.

Lõbus naljamäng 3 aktis.

Noorsoole keelatud.

PALLAS 1., 2. ja 3. juulil f. a. PALLAS

Käesolewa aasta „Sowkino“ suurim hiilgesaawutus! Film, mis seisab kaugel poliitikast!

Kapteni tütar

Kaameraime suure wene kirjaniku A. S. Puschkini kuulsa nowelli järele 12 osas. Wene filmikunst on sellega loonud laiaulatusliku teose tõelikult mõjuwa ajaloolise õhkkonnaga.

Uus lõbus naljapilt.

Nädaliülewaade maailma uuematest sündm.

TEADAANNE.

Teatan oma austatud kaubatarwitajatele ja ärisõpradele, et olen oma äri üle wiinud Rütli tänawalt Nr. 51, **RÜTLI TÄNAWALE NR. 29**, „Unioni“ saapakaplustega ühte majja, uuesti puhastatud, remonteeritud, alvaratesse ja walgeesse ruumidesse.

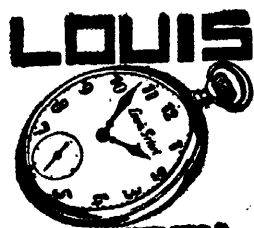
Ja, et olen ühendusse astunud paremate kodu, kui ka wäljamaa wabrikutega ja äridega, kelle läbi on mul võimalik austatud kaubatarwitajaskonnale alati soowitada wärsket ja head kaupa wõistlemata odawate hindadega.

Austusega

J. Martin'i

Koetud, pudu ja moodiäri

Rütli tänaw nr. 29.

Õietiilmiline firma.

Asutatud 1839a.

Müügil kõigis kauplustes Eestis.

GRISSEL Suisse
PRÉCISION ÉLÉGANCE

Teadaanne.

Pärnu «Pesumaja» walmimise tõttu teatame, et

pesu wastuwõtmine pesemiseks ja triikimiseks

algas laupäewal, 15. skp. homm. kl. 7 kuni kl. 6 õhtul. Wilmsitän. 13, wastu Elisabethi kirikut. Juhatus.

Kas on Teie perekond Teie ootamata surma korralts kindlustatud? Kui mitte, kinnitage oma elu weel täna

Eesti omawalitsuse kinnitusseltsis

„OMA“

Ius seda kõige parematel tingimistel teete. Tutkuge „Oma“ elukinnitustingimustega.

Selbst juhatus; Tartu, Lihaturg 7. Agentuurid: Pärnu peagentuur Wee t. nr. 21. Elukinnituse instruktor Riia t. nr. 72. Kohalikud agendid üle maa.

Mina oma äraläinud mehe **Kristjan NIGUL'a**

wõlgade ega tegude eest ei wastuta.

M. Nigul, Pärnus.

Hambaarsti kabinett

Dr. E Binmann

Suuhaigused — kunsthambad

Kõnetr.: 9—12, 5—7, Telef. 464.

Kuninga t. 40. (Koidula ausamba wastas.)

Elan nüüd **Rütli t. 28**

Dr. O. Tomberg.

Sise- ja

lastehaigused.

Kopsuhaiguste eriarst.

Kõnetun. k. 9—10; 3—5

Dr. Masing-Seofanow

kosmeetika

Kosmeetiline ja arstiline massash.

Supeluse tän. 5.

Suwitajate nimekiri

25 juunil f. a.

Maret Susi, Aleksander Fuchs, Pauline Fuchs, Harald Stern, Leontine Stern, Dorette Stern, Kristjan Kruuse, Herbert Eberhart, Helga Wuorima, Wanda Wuorimaa, Olaw Wuorimaa, Helene Laak, Valentina Shaposhnikow — Tallinnast. Ernst Saareste, Elmi Saareste — Tartust. Janny Wilkman, Greta Maconi, Synnöve Maconi — Helsingist. Waino Heijari, Siiri Heijari, Dagmar Silander, Johan Silander, Margit Silander — Soomeist. Ella Annende — Berliinist. John Rehe, Florence Rehe, Marie Rehe, Emilie Illison — Ameerikast. Lydia Haas — Walgast. Wanda Zietke, Else Zietke — Walgast.

26. juunil f. a.

Amalia Gribulis, Elmira Gribulis, Israelis Birins, Reija Birins, Getrude Albrecht, Elisabeth Meier, Irma Bunann — Lätist. Hilja Wichmann, Alma Kenno, Helene Tombach, Meeta Ungam, Linda Pikk, Johannes Põdra, Marie Part, Paul Kewalik, Johanna Pjatoshinski, Sinaida Tiflat, Johannes Stodroos, Johann King — Tallinnast. Alwine Reinojaan, Heinrich Mühlen, Eugen Adamson, Heinrich Lehepuu, Alno Lehepuu, Aleksander Fabian, Matrofa Jld, August Jld, Auguste Saunik — Tartust. Karlo Schmidt, Marie Schmidt, Armi Virila, Marjatta Virila, Martti Virila, Taimi Salmenlahti, Anna Makkila, Otto Pihlaja, Helmi Pihlaja — Soomeist. Ester Klaus — Riist. Elmar Murfa — Nõmmest. Hanna Kaan — Wõrust. Selma Pender — Lihulast. Ranny Dundberg, Ina Poughla, Arvo Linturi, Hilka Linturi, Joula Linturi, Marie Linturi — Helsingist. Marketa Schlesinger — Wiinist. Johannes Palm, Rosalie Palm — Kaareperast.

27. juunil f. a.

Aleksandra Martinson, Aleksander Raag, Leopoldine Bloch — Tartust. Weikko Flogström, Jeuny Lahtinen, Katli Wahamo — Helsingist. Marta Parts — Narvast. Olga Noosmann, Emil Noosmann, Oskar Janson — Soomeist. Wilhelmine Pjöld, Anna Runge, Salme Puust, Olga Prants, Eduard Jemm, Hilja Jeum, Hilja Gustafson, Elisabeth Javaronoff, Nikolai Javaronoff, Karl Hendrikson, Heidi Hendrikson, Marta Häro, Georg Liidemann — Tallinnast. Linda Härmäs, Marta Saar, Marie Kangro — Wiljandist. Anna Chakars — Riist. Rudolf Lasman, Jofia Lasman, Anna Lasman, Janis Lasman — Riist.

Dr. J. Tomberg-Rosiman

Hambaarstimis-kabinett. Suuhaigused.

Rütli t. 28. Kõnet. 10—1; 5—7; Telef. 529.